Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРАГО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ»)
Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 30 январь, 1973 шу. ● № 13 (5276). Мах 2 кеп.

ХЬУВКЪАМА ЛАРД ГIАЙ ЙОЛЛ

Ух деношка хургболча хьувнъама лард йоллаш ба Нохч-ГIалгIайчен ахархоь. Духха да цар де дезаш: нхашка ткхо дилла, цIен а дъь дIадувча боарамга дIакхоачадъь дIаоттаде деза фу, товеш латт юртбоахама техника, нхаш леладераш механизаторашн нурсашка шоай говзал лакхъеш ба.

Колхозийн совхозийн нулгалхоша, специалисташа, партийн организацеш дина ихетагу ун дерриге балхаш цаI тIекъа ца тотташ цхьатарра де дезийга, ух дерригаш юртбоахама культуращ хьувнъаяра чIоагIа лоарIхама долга.

Республика лъатта леладераша Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а баха дерриге низашш, эпанеш, опыт тIаэкхийтаб 1973 шера планаш нхокъачашъера IалашдIа ца Iеш, пятилетка хьалхарча шин шера ца йоаннхаш ткез продукци ма могта духхарIа якхара а.

ЭгIара хьалха из бохитонхама денхар нхоачашде лерхI лъатта леладараш нулътура лакхъяра, лъаттана шерра химизацин мелиорацин яра, техниках а удобренеех а дикагIа пайда эцара чотах. Хьалхалаттача боахамий опыто нъъгера хьахьекхар дIадахар санна долча халача шера а цу агрономически приемех ихетамца пайда эцаш хинча йлагIи нхьйлоа нулътуращи хоттама хьалаш лъттув боацаш хилараех хьувнъае йиш йолга.

Пятилетка нхоалагIча, ходаамбаш долча шера доникий денхараш тIаэийдеш республика лъатта леладераша. Цар дош денкад юкъера лаьрхIача хIара гонтара тIера 22,2 центнер йлат чуда а 500 эзар тонн йлат данхка а, трактораш, лъатта тоздун йлаташ дIадуви машинаш 1 мартал а йлаташ чуэца машинаш 1 июнал а тIекъа ца йоалийташ тоаль яра, январь чархбалалехь хIара колхозни совхозни бIаьстан юкъа культурай фуца IалашIе а 1 классал лохагIа доацаш дIадувча кондицешка из йлэхоачаде, нхашка нхоачамхилгал минеральни удобренеши ткоп дилла.

Шаеш тIамйца социалистически денхараш нхоачадгара тIагIертта нъхьбагIан ба унх деношка дуникача колхозийн совхозийн нхаш леладераш, механизатораш. Цар къъстта тернам тIабахийтаб нхашка нхо диллара. Масала, январь беттa пхи эзар тоннал дуккагIа ткоп нхашка дIадихьад Грозненски районна «Советская Россия» яхьа колхоза нъхьбагIамхоша. Мохулла дуккагIа моттигера удобреношо товсара чIоагIа оарцагIбаьннаб Шелковской, Урус-Мартана, Наурски районна боахамий лъатта леладераш. Дуккачу боахамашна ма эшаш йола техника а тIечIагIьеъ. лаьрхIа вIашагIьекхай нхашка ткоп дIакхуъъаш йола механизированни отрядаш.

Нхекхааг ба колхозийн совхозийн мастерскошкара болх а. Сихбонна техникана ремонт ешо боахи механизатораш. Из болх дина лоа Ачхой-Мартана района «Ленинтовский» совхозе. Йлат дIадувча, лъатта тоадеча ерригача техникан 80 процент яр хIанзлоа тоаьлъ унхъаза. Тоъаш йсаца цхьайолча оатхгалаш мастерскешка хьаю е нхьйлоа яраш тоайийш йоацаш.

15 февраль хьатIакхачалехьа ерригача техникаш юртбоахама инвентарин ремонт пъ янкхара социалистически яхьа бIаьнна къхьегаш ба Урус-Мартана района Мичурина цIерагIча совхоза механизаторашн ремонтникаши. ДIадахача шера ййьлагIча квартало графин ханан хьалха нхоачашъйл цар. 1973 шера хьалхарча квартале план нхоачашъе гарга ба.

Республика дуккхача боахамашна цIенкаштта тернам тIабахийтаб лъатта леладерийн механизаторийн говзал лакхъяра, тоъаш боацача уж кийчбера. Масала, Наурски района Ленина цIерагIча колхозе агротехнически нурсашка деташ ва шн йаьь гарга поливальщин, хьажIаши комсаши лелаер, механизатор. Юртбоахама специалисташ ув тIомабу органически минеральни удобренеех дикагIа пайда эца, оасарцен садеахача зене хIамашцеш къъсам лоаттабе. Цу тайпара курсаш йолу беш я нхьча районий боахамашна а.

БIаьстан кийчбе ечу хана IалашIе лоарIIаме да дикагIдола фу IалашдIар. Из нхета а деш дуккагIйолча моттигашна цIендаь, дIадувча боарамегIа дIанхоачадъь дIаоттаадъь фу.

БIаьстан балхаш дIадоладала йисар дунхе ха яц. Хlаьта нхаш леладерийн механизаторийн де дезараш IалашмаТе дуккга болхаш да. Хlанз ун дизза чанхдахарах тийша да ерригача культурашн хьувнъаелга, Даьхенна денна дош нхоачашделга.

Цудухьа нортIашара коммунистан, Советий депутаташ партийнан юртбоахамен организацеш хIара нохчоша, совгьаш, бригаде БIаьстан баьнхаш дика чанхдахара оарцагIйолча еза. Керттера тернам тIабахийта беза уж нохийчача хана ма могта дуккагIа нхашна нхо диллара, ерригача юртбоахама техника дика тоаль янкхара, массанахьа а мел эша фу IалашдIар а дIадувча боарамга дIанхоачадара а, лъатта леладерийн механизаторийн агротехнически знанеш лаьхьара.

Юрта боахама хьалхалаттарий республикански собранн болгап ма дIанхоачаш, хьувнъаяра къъсаренан лакхъяча бонкха лоарIхам болаш бу механизатораш, Цхьабаннца, механизаторин кадрашцара тIулаех хIанз а дика латташ. Трактористаш ца тоъар бахьан долаш техникаш во пайда эц, тIекъадоах йлат дIадувлга, хьувнъам чуэцилга, эябь охалига, Тракторичаш къъстта дунха эш Грозненски, Наьсаран, Сунженски, МагIалбика районий боахамашка. Цудухьа цу тIулаех дIанхоачадара а, лъатта леладерийн механизаторийн агротехнически знанеш лаьхьара.

Хьехаш ба колхозийн совхозийн мастерскошкара болх а. Сихбонна техникана ремонт ешо боахи механизатораш. Из болх дина лоа Ачхой-Мартана района «Ленинтовский» совхозе. Йлат дIадувча, лъатта тоадеча ерригача техникан 80 процент яр хIанзлоа тоаьлъ унхъаза. Тоъаш йсаца цхьайолча оатхгалаш мастерскешка хьаю е нхьйлоа яраш тоайийш йоацаш.

15 февраль хьатIакхачалехьа ерригача техникаш юртбоахама инвентарин ремонт пъ янкхара социалистически яхьа бIаьнна къхьегаш ба Урус-Мартана района Мичурина цIерагIча совхоза механизаторашн ремонтникаши. ДIадахача шера ййьлагIча квартало графин ханан хьалха нхоачашъйл цар. 1973 шера хьалхарча квартале план нхоачашъе гарга ба.

Республика дуккхача боахамашна цIенкаштта тернам тIабахийтаб лъатта леладерийн механизаторийн говзал лакхъяра, тоъаш боацача уж кийчбера. Масала, Наурски района Ленина цIерагIча колхозе агротехнически нурсашка деташ ва шн бIаь гарга поливальщин, хьажIаши комсаши лелаер, механизатор. Юртбоахама специалисташ ув тIомабу органически минеральни удобренеех дикагIа пайда эца, оасарцен садеахача зене хIамашцеш къъсам лоаттабе. Цу тайпара курсаш йолу беш я нхьча районий боахамашна а.

БIаьстан кийчбе ечу хана IалашIе лоарIIаме да дикагIдола фу IалашдIар. Из нхета а деш дуккагIйолча моттигашна цIендаь, дIадувча боарамегIа дIанхоачадъь дIаоттаадъь фу.

БIаьстан балхаш дIадоладала йисар дунхе ха яц. Хlаьта нхаш леладерийн механизаторийн де дезараш IалашмаТе дуккга болхаш да. Хlанз ун дизза чанхдахарах тийша да ерригача культурашн хьувнъаелга, Даьхенна денна дош нхоачашделга.

Цудухьа нортIашара коммунистан, Советий депутаташ партийнан юртбоахамен организацеш хIара нохчоша, совгьаш, бригаде БIаьстан баьнхаш дика чанхдахара оарцагIйолча еза. Керттера тернам тIабахийта беза уж нохийчача хана ма могта дуккагIа нхашна нхо диллара, ерригача юртбоахама техника дика тоаль янкхара, массанахьа а мел эша фу IалашдIар а дIадувча боарамга дIанхоачадара а, лъатта леладерийн механизаторийн агротехнически знанеш лаьхьара.

Юрта боахама хьалхалаттарий республикански собранн болгап ма дIанхоачаш, хьувнъаяра къъсаренан лакхъяча бонкха лоарIхам болаш бу механизатораш, Цхьабаннца, механизаторин кадрашцара тIулаех хIанз а дика латташ. Трактористаш ца тоъар бахьан долаш техникаш во пайда эц, тIекъадоах йлат дIадувлга, хьувнъам чуэцилга, эябь охалига, Тракторичаш къъстта дунха эш Грозненски, Наьсаран, Сунженски, МагIалбика районий боахамашка. Цудухьа цу тIулаех дIанхоачадара а, лъатта леладерийн механизаторийн агротехнически знанеш лаьхьара.

ШОАЙ НИЗЕХ БIУБЕННА

ДIадахача шера хьайбеш дебадара социалистически декхар «Iетта» колхозашцIор Советски района «Новая жизнь» колхоза. Шу чакхдоалар 504 доацаш дар боахамех. Пехкхоачашцар хьайбашта дулх Пакхетийтара декхар а. Дийнахь буси хIара хьайбина юкъера лаьрхIача 395 грамм дулх Пакхетийтад. Цхьабаккъа паччахьалкхенга дулх доххара план 106 процент ткоачашъяьлье а янз дIакхачанзар дулх доххара социалистически декхар ткоачаце.

Хlана дисар цхьаьона социалистически декхараш ткоачаш ца деш?

Къаьсама оасарле лакхъяра, балхашца беза соабаккъара чIоагIа IатIъ, материалыни моральни стимулаш, вIашIехьяькха социалистически яхь. Цхьабаккъа, правленеи парткомаи магазанзар колхозхой кхотабе, къаьсама оасарле лаккъе, шоашта хьалхашка датта декхараш ткоачашдара уж оарцагIбаха а. Из бахьан долаш лоха яр къаьсама дисинлинна. Иштта дIадьлар хьалхара ах иу. ДIаэо из гIулакх ца йиш долаш дацар. Правленеи парткомаи цхьан заседани йар. Цига белгалдар болх цIенкаштта тоабара зе дезарап. Цул тIекъагIа хинначу колхоза партийни собранне керла партком а цун секретарь а хержар.

Уж хувцамаш хинначу тIекъагIа хувадезар гIулакхаш. Дика Iа доаккхаш да доахан. Ух шера тIенйача декхарех дика лоарIхабу къаьсама оасарле.

Къаьстта дика вIашIехьябькхаб доахан Iангара лаьхара болх Сураты яхача моттиг уллача ферме. Колхоза правленне контора йоаьча Лакха-Варанды яхача юртара 25 километр гаьна. Советски Урус - Мартанен районий доазуь къастача уллп из фермаа. Уьхаза я керда хьаьв 120 цIнгар чулатта поменеш, бежа Iуй а тар дезал а бахарбболаш доккха цIа да.

Хьайбашта Iунал деш вит саьва. Жи ба воккхагIаоаш бежа Iу Автораноех Аслапбек, Дакаев Мухамбек, Ахмадов Хамид, Хамидов Мажид.

ДIадахача шерарчул воагIа деше дикагIа дан ух Iай Iалама хьалаш лоамашка хьайбаш йеладара.

...Керла 1973 шу долалуш доккха лоа диллар лоамашка. Цхьаьолча моттигашка ши метрага хIоачар из. Кхаметел трактороша тIакхоачаргIоачаца метте бисача нахь, хьайбашта новкъостел деш вертолеташ яр.

Суратыи яхача моттиге бисача нахан хьайбашта мамоста сихагIа новкъостал иа лачи йиш йолаш дар. Цхьаддаи лоа делхаш из бирсача мижо цIувззалеш хьувзалу лить ди даьнадар. Ховш дацар нахь фу хинад.

Царна новкъостаа цхьан буаьдозерица шин трактороца 12 сар оравзалар, район юртбоахама управленне начальник Муштаргаев Iимран корте а волаш. Царна юкъе бар «Новая жизнь» колхоза парткома секретарь Магомаев, коммунисташ - Мимбулатов, Хамидов, къайбарш. Кхо дийн кхо байсен ййпар царна 25 километр нихь бе.

— Дикага дог доахан лацар тхо. Цудухьа геттара цецлазар ферме Цакхлачча тхоаннта. нахьабькъыка бежа Iуй Автораноех Аслапбек, Дакаев Мухамбек, Ахмадов Хамид, Iзаргабаева. Цаг тIера ца довлаш хьалхашка доакъар а дIала латтар дерриге низпаран а, — лууш Муштаргаев Iимранц.

ОарцагIбоагIарап хьажIаварга хьежаш багIа йиш йолаш дацар. Шпиарш ца кхайбача уж шелаш доврдолаш дар. Из гIулакх, кхетадора бежа Iуша. Хий, дозкъар долча тIабода нихь лийнахь йи буси йалхйт-алхайтт сахьата болх беш вабаши, дагарашца, белгалаш муьхьабькъкхар цар.

Хьайбаш чулаттача поменеше тIа дилаеча лелыо, тхов хьалаьыь йола оарцалаш — кар а еш чуьв меган бар тхов, Хlанза лъьло цIя гIулакх дилехь, шин трактора новкъостала дIадьлыкхар хьайбаш чулаттача поменеше тIа ра лоа.

Цхьабаккъа, «Новая жизнь» колхоза бежа Iушта зе ца деш, бала тIа из кхоачабеш Iанзар Iалам. Лакха - Варандыи шн километр, мара гаьна йоацаш уллача Сюжи яхача юрта болча ферма поменеше ихьан оагIорахьара тхов чуьра лыьо. Цхьабаккъа, юрта бахача нахьа новкъостала саха тоабар тхов, дIадьлыкхар поменеше гонахьара лоа, доакъар ря хийи долча долха нахьлыш мукъаьлыхар.

Сюжиря фермаа куьлгалеш ва районе цIи хеза Къаьсагама Цlеза Байрахьа пролеи ешна Шамсадов Вахуда. ДIадахача шера пе лелаьлыча кьона доахах хIаранена дийнахь буси юкъера лаьрхIача 800 грамм дулх Пакхетийтар цо, плап 350 грамм болча. Хlаьта уж хIара бIаь Iатта - тIехьа 87 Iсилс хьажхеде социалистически декхар тIаийдеш. Ше ешна юкъе Вахуда а, Шамсадов а, Iзаргабаева шеко ец. Дика кийчо яьц цо доакъар Iай а гара дахара. Дерригача Iай а бIаьсти а тоъам хургболаш доакъар да.

Иштта Iалама хьалаца шоашта хьалхашка уьттаю халочаш эцаш цхьай низех бIубенна къаьсагаш ба «Новая жизнь» колхоза къайга фермашкара хьайбаш лелаьераш а.

М. ДЖАБРАИЛОВ.

IЙЛМА-ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕССА ДОККХИЙ ДЕКХАРАШ

25 январе болх чакхбаьккхар Москве Йоккхача Кремлевски двореце хиннача Iилма-технически общественни IV Ерригсоюзни съезло. Цун делегаташа кхаь дийнах нтогаш йнр бахьа баьха, пятилетка нхоалагIча, ходаамбаш долча шера мелха Iилма-технически общественни хьалхаяча латта декхараш дийнар. Боккхийча советски Iалмахоша, министерстваш ведомствайн кулгалхоша, партийни общественни организацеш викалаша, промышленносте юрта бохьамех новаторама, общественни экгнасташ дар тIера къоабал а йнр, хьал а дIалыар КПСС ЦК декабрьски (1972 ш.) Пленума решеней, КПСС ЦК Генеральни секретара повкъостa Л. И. Брежнева «Советски Социалистически Республикий Союза шоазтъкъе итт шу дизарах» йьча доклада тIа оттадъь декхараш, КПСС XXIV съездо оттабаь парте прахьара политически никъ чахкбаккхара КПСС Центральни Комитетон цун Политбюрости лерраIен лаьрхIан чакхдоаха мел Iулгахьан.

Оратораша белгалдоахар Iилма-технически общественни керттера декхараш Iилмахой, инженерий, техникий, бохьдой дерриг янаш Iилма-технически прогресс сахьара, къаьсагама оасарле продукце дикали дуккагIа айе ййш хулийтаб йола керла техникен технологин хьара тIадерадарах латташ хилар. Общественни болх дIаэо тоабелга тIа-тIа дуккагIа нах Iилмани технически творчествано тIаберзабелга, белгалдоахар цар. парте хьалхашка оттадаь исторически декхар — Iилма-технически революцена къаргIдьиллар социалистически нъхьбагIан ба фактивность лаккъар, къаьсагама оасарле лаккъяра темп сихъяр совленанца вIашагIтохнага къоачашдара овлангарча хьалех наI да.

Академика А. Ю. Ишлинске дош халлаш къамаьл дацуз тIехьагIа съездо массара разза а йоаш хьобабаздир отчет дуча юкъагIа Iилма-технически общественни Ерригсоюзни совето чанхдька тIулахъан, ревизионни комиссе отчет чIоагIйнр.

Отчетни докладаш лъаца оттаьъ резолюце тIа болгалдоакъх, Iилмани инженерно-технически интеллигенце, производстве хьалхалаттарийн новаторийн творчески инициатива а хьинар а дIаэо дIадолалаера, КПСС XXIV съездо оттаяь калька боахамех Iилма-технически прогресс яра комплексни программа чакхъяьккар, общественни производства эффективность лаккъар, къаьсагама оасарле лаккъяра темп сихъяр духьа лоаттабеча къоачамаш уж юкъеозза беш бола болх чIоагIбанза барг па хилар.

Iилма-технически общественни лоарIламегIарь декхар да советски Iилмахойн специалисташ дай-мехка Iилмах техникан прогресса хьалхара бехкгокъам дегтаргболча, технически консервативизмин из дегIа па яйташ лоаттаделгеп доалургдоацача уйланна къьлхкебар.

Iилма-технически общественни, белгалдоакх резолюце тIа, эгIара къинарегIа доаца доацарга 1973 шера хьалха боахама план ханаа хьалха хьоачашъар духьа лелаеча Ерригсоюзни социалистически яхь. Iилман техникан прогресса, производства техническа боарам дIаэо-аябора гаьъке шоашта карагIдьиллча творческа хIоманна, кердача толамашна новкъостал дергда экономика эффективность лакхъяра.

Съезде сопзи тIайийнаб Iилма-технически общественни Устава юкъе цхьалоа хувцамаш дара къьлхкебе.

НТО Ерригсоюзни совети ревизионни комиссии хержар.

Массера рауза хинна, делаш «IогIа айаеча йолаш тIайийнар съезде даьхьа лоацарап КПСС Центральни Комитетага доьлйа тара моаршала письмо. Цер дош делар, Iилма-технически общественни чIоагIа йолаш нисаш, эпанеш, опыт КПСС XXIV съезда исторически решеней ткоачашъера Дзержургилрах. Iилма-технически прогресс сихъяра, пай мехка коммунизма материально-технически база хьара дерригача хьалха юкъарра тIулакха вайна йалаш Iилмай лакха оттадаь декхараш толаме хоачашдара долла: тIама дергхилрах.

* * *

Цу дийнахьа е хинначу Iилма-технически общественни «Ерригсоюзни совета организационни пленуме ВСНТО председателала юха а академик А. Ю. Ишлинский кержар, председателе а, Ленинан орденаш заместителгIа — В. Г. Силунов, заместителгIа — экономически Iилмай кандидат Н. Н. Говденко, Ю. Р. Мильто, технически Iилмай доктор НТО Московски городской совета председатель Н. И. Частиков. Iуьнан секретарь — В. Ф. Ознобкреева.

Ревизионни комисее хьалхарча заседане цун председателала юха а В. А. Пакратов кержар. (ТАСС).

ВЬЕТНАМА ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНТАГА НОВКЪОСТАГА ТОН ДЫК ТХАНГА

ВЬЕТНАМА КЪАХЬЕГАМХОЙ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРАГА НОВКЪОСТАГА ЛЕ ЗУАНГА

ВЬЕТНАМА ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА КЪАМАН СОБРАНЕ МАССАЗАРЧА КОМИТЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛАГА НОВКЪОСТАГА ЧЬОНГ ТИНАГА

ВЬЕТНАМА ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ПРАВИТЕЛЬСТВА ПРЕМЬЕР-МИНИСТРАГА НОВКЪОСТАГА ФАМ ВАН ДОНГАГА

г. Ханой.

Деза новкъостий!

КПСС Цоаттральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета, Советски правительства, дерригача советски халкъа цIерагIа езача событена, дерригача вьетнамски патриотий боккхача тоайица — Вьетнаме тIом сацарнен машар юкъостаргIен дувзаенна оазза дегтIара дахьалаш дувш цо а шуга гIолла вежаршша дола вьетнамски халкъ а.

Шиъ турпалча къоачашца шоай пархIоттор лоIами бахьан долаш, агрессораштеи угнетателаштеи духьала дахча халкънй тIемий исторечески летописа, цун сибрдача оагIоех цаI санна, юкъе гIорглола сайлахь турпал гIулакх карагIдьиллад вьетнамски халкъа. Вьетнамски халкъа сайлахьа къонгIий мехкарчий мехки КъашбаседеIн Къулбеъьенна гайтача къоачахчало, денало, майрало цар довжка сий дахьжад дахьтан тIарча берригача прогрессивни наза гарга.

Боарам боацаш чIоагIа лаьхьенний сайлахь - вожха патриоти интернационалисти хинначу Хо Ши Мина хьалхенан хьалхьевчен, ДРВ социализм хьалъеча кхетаме кулгалдеча, тIема, политически, дипломатически фронтанна США агрессеи а дувзъера къоначам вIашIехьбакхкхарца творчески ниъ делабеча Вьетнама къъхьегамхой Парте вьетнамски халкъа лаьмнарга, ПТВ Центральни Комитета автораттех.

Американски кхыболта кхыча мехкийн бIу вьетнамски лъатта тIара шембаь Iогьарабоакхкхата оттадеи йоаьа соглашени яр, США Вьетнама чурча гIулакхзаша юкъъгIертъяра соцлагр—из да имперализмана духьала доаттабеча къоначам а, дерригIнен а, Азен къаьсагама континентанна машари кхерамазел чIоагIбар духьа къоначам доаттабара.

Советски халкъа дер тIара дика дет сий вьетнамски ревжарага толамаш доахан, Хьалхенан, вьетнамски халкъа барса толхамаш гIалъаттува шерашка, империалистически агрессеня духьала юкъе къоначам доаттабеча хана а санна, Советски Союз керлера, этане а юха па йолаш лургьы Вьетнама бахь гIулакхгахьа. Советски нах чIоагIа дог тийца ба, кулгаш ядъь соглашенеи чакхдоаргIа барча цаI йола, демократически, машарг, шиъ лоIамера тоалуш дIаэлархIола Вьетнам хьажга бодача нъхьбагIа боаккхан бе ла лоарIхама практически тIе хургьлаьрх.

Л. БРЕЖНЕВ
КПСС ЦК Генеральни секретарь
Москва, 1973 шера 27 январь.

Н. ПОДГОРНЫЙ
СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель.

А. КОСЫГИН
СССР Министрий Совета Председатель.

КЪУЛБЕХЬЕН ВЬЕТНАМ МУНЪАЯНХАРА НЪАМАН ФРОНТЕ ЦН ПРЕЗИДИУМА ПРЕДСЕДАТЕЛАГА, КЪУЛБЕХЬЕН ВЬЕТНАМА РЕСПУЛИКА ХАННА ЙОЛЧА РЕВОЛЮЦИОННИ ПРАВИТЕЛЬСТВА КОНСУЛЬТАТИВНИ / СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛАГА

ДОКТОРГА НГУЕН ХЬУ ТХОГА

КЪУЛБЕХЬЕН ВЬЕТНАМА РЕСПУБЛИКА ХАННА ЙОЛЧА РЕВОЛЮЦИОННИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ПРЕДСЕДАТЕЛАГА ДОКТОРГА ХЬЮНЬ ТАН ФАТАГА

Деза доттагIий!

Оаха КПСС Цоаттральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета, Советски правительства, дерригача советски халкъа цIерагIа езача событена, дерригача вьетнамски патриотий боккхача тоайица — Вьетнаме тIом сацарнен машар юкъостаргIен дувзаенна оазза дегтIара дахьалаш дувш цо а шуга гIолла Къулбеъьен Вьетнама дерригача патриотически прогрессивни низашш а вьетнамски халкъа тIаьъхача а, Вьетнама

БЕХКТОКХАМ ЛАКХБАЬБ

ПАРТДОКУМЕНТАШ ХУВЦАРА КИЙЧО Ю

Магlалбика городской партийн организацие чуйоаrIа 48 юхьканцарн 30 юхьканцарча организацийн бюкъонаш йола цекхонн партийн организацин 42 патгруппеш. Еррига партийн аппарато, цу даькъе юхьканцарча партийн организацийн секретарша а шоай пиъаш оарцагIдакхе КПСС XXIV съезда решенеш практически кхоачашъяра.

Партийн организацеша даим йолахьо ю промышленнин юртболамхамея производстеза эффективность лакхъяра, техникин прогресс сихъяра, къаьхьара оасарле лакхъяра, белгалъяь еррига социальнин экономически мероприятеш кхоачашъяра денаш.

Уж декхарш кхоачашделлаIанашцу партийн культуллара методаш товарра, наха кхы беш бола организаторски идейно - кхетамех болх тоабара. Белгалде доагIа, уж дика белгалонаш хьюканцарча партийн организацейл денал айде. Масала, хьанарга вай Магlалбикерча кирпишкан еча заводе партийн организацин. Из парторганизацин (секретарь А. З. Сирик) коммунистанца беш бола индивидуальни болх тоабе, царгара доагIар дизза хьадеха ма яьллигечча коллективан вахаре парторганизацие доагIам дика айбала болабелар. Производственни планаш социалистически декхарашца кхоачашдара яржача яхье дакъа лоаIанаш ба хIанз берriга къаьхьегамхой. 1972 шера цу коллективо продукцена реализаши яра план 109,2 процент кхоачашйир.

Уж тIехIъярча хана района къаьхьегама коллективашка дикха чIоагIъенчай партийни а, производственни а дисциплина. Верригаи хIана баь аьнна коммунисташ ба шоаш болх дечи авангардни доарIам лакха лоаттабеш, хьинарга дакъа лоаш цар общественни вахаре.

Хин-хIанашца е баьнаб йIана юхьканцарчен цехови парторганизацешка, партгруппашка собранеш. Уж чакхъоьл дуккагIболча коммунистана корта болаш къаьмильни дешш пайдане предложенеш телани. Масала, соахха гурахьа чакхъьянича отчетно - хоржамний собранешка. Верригтех 95,4 процент коммунисташ тIабар, доклад юоцаш къамьалаш дир цигта тIахиннарех 41 процент бараца.

Къьстта чIоагIа айденнад коммунистий денал «Партийни документаш хувцарех» аьнна соцам тIаийна КПСС ЦК майски (1972 ш.) Пленум хинначух тIебхаIа. Цу хана деца КПСС Магlалбика горкомо бокхха организаторски партийно - политически болх чакхъьякхкаб.

Уж сеган буьшш парте горкома пленум а еррига юхьканцарча партийни организацешка собранеш а чакхъьянаш. Цига тIаийна хоалаьмболаш йола мероприятеш кхоачашъяра хаддаза тIахьокхаш лоаттабеб парте горкомо. Иштта, парте горкома бюро дийнад бурудаттача балхий управленее, «Кавказ» колхоза, «Ленинчий» совхоза, Райпо, Орсв партийни организацешка партийни документаш хувцара кийчо яра фу дац. ХIъаьта уж шера январь беттa парте горкома бюро дийнар «КПСС мийче» (1972 ш.) Пленуме решенеш кхоачашъяра белгалъяь мероприятеш кхоачашъяра» дола дош. Цига хьагучадахьар цу тIулакха кийчо еча хIана а нийсъяь дола кхоачашъяра тIалат волга хъьаьлар коммунисте. ХIъаьта пропагандистала хилара деккар а тIадилар цуна, хIанз из тIулакх тешшаме кхоачашдеш ва коммунист А. Д. Гуренко. Партийни собранешка тIехьхарча хана каст-каста кхамъьалш дем а, айдане предложенеш теаш а ва иа.

Беседаш еча хана коммуникаша хъьалхаша хоздамболлаш дола декхарашш увтталу, иу къькъьа ю яхачунга ладуоI, пуцно яцаш йола новкъосташ ду. Цу тайпара беседаш вай юхьканцарча партийни организацешкарча 207 коммуниста, хIъаьта горкоме — 57 коммуниста.

Царна къамьалаш деш гучадаьлар цхьаболча коммуниста партийни собранешка пIалла къамьалаш деш уж кийчъяча дакъа лоаллаш ца хилар, хIъаьта партбюрошш парткомаши из пIалла терхьалдеш а ца хиннилга. Партийни поручениш нийса дIа-оха ца екъаш дукхха мотгигаш нийсъяь. Цхьаболча кхоча коммунисташ партийни балха шерра юкъе ца оэш бус.

Коммунисташа телача оригинача критически замечанеташ обобщени ян, уж хоозамбоагIара енча дIадахар дуьхь мероприятеи оттаяьй.

Оаха ахетадеу, хIара коммунистаи а, партийни организацеи а дIаоагIар а тIебеIабабча цу балха формашш методаши дIахо юдача хана кхы а тоаеш эргаяка сэаш хилар. Коммунисташца ечча беседанна биш ешшийч мосее оагIоагIахара коммунист воозийта, цун дика а мела а оамалаш хьагучаяка. ТIаккха царга хьежже бе безаш ба - ях цун хьинар дIадар дуьхь дан йола бохх.

ДIадаьчча цера продукцена реализаши яра план тха районо 101,3 процент кхоачашъяьй, лийрхьяьчл совгIа екха продукци 1182 чзар сома малхо дар, планна совгIа дахьяка межхдахьта 35 зэар тонн гаргга хилар. Иштта тIехьхоачашйир районо паччахьхилхеча дух, фуан, тха доккаха планаш.

Парте горкомо цIий керттера гIулак леррига берriга организаторски массово - политически болх пятилетка кхоалаIга хондамбоп долча цера заданеши социалистически декхарашш кхоачашделлаIа лаоцаш хиннйтара, цу гIулакха тIелерзадьяь, хIара КПСС члена д, парте боьшарий а хьинарга денаи.

Н. КРЕСТЬЯНИКОВ,
КПСС Магlалбика горкома организационно - партийни балха отдела заведующи.

ШЛИФОВАЛЬЩИК ДЖАБРАИЛОВ

Завода проходной наIара саиалIа а хоадьадьш, цийпех йолчухьа дIаводавелар Iалаудин церача вдаее гIодаь. Дiа дезьй сольга латтар цун стаиок. Сихха цIий хьалат тIа а дийха болх бе дIаводавелар шлифовшинка. Кодай лелар цу балхата дашна цун куглаш.

Иштта пIалошлу городе Гудермасерча медицински инструменташ хьаеча завода шлифовшинка Джабиров Iалаудина болха ди.

Заводе цей дош ва коммунист Джабиров. Болхлоша а кулгалоша а лоархIаш ва из, моллагIа гIулакх эттача ноакхосташ до кийча хилараши заводе общественни вахаре дынаре дакъа лоцараш.

Йдсларга шу ца медицински инструменташ хьюо завод болх бе йолбенна. Цу хана деш цига къьхьегаташ хьавоаттаяь Iалаудин. Уклапш уо телеIоб мутIарера болхлочунгара вашна лакхара говзал йолча шлифовшинга кIанчашна бола къьхьегама никъ.

Заводе кхоачаш дIан тайп-тайпара медицинскин изделеи чакхйоал опытни шлифовшинка кулгашка гIолло. Царна юкъе я Ивазарова аипарата эпа оаттахьан, ахIогара, стрелкаеш. Новкъосташ фиксатор, кхы дукхха хIамаш. Ше хьаеш йола моллагIа оаттахь тIехьаIа дупа хIама хургIоаш цхьаболчи ваттаяь беседа нийса хьаеш цу. ХIара сменатIара ший балха норма. 150—160 процент кхоачашъю Iалаудина.

Рационализатора Джабирова дукхха техническин керда хIамаш производстеза юкъедоалаьлаьд рационализацин изобретательстван ГIулакха йолча бюрое. Массеэх авторска тешам да цунга. Цеаиг-дукха дувцарга вай цу дуккхача предложеneех цхьанех. Массехк шу хьалха заводе хирургически бурошта шлифовка елга кулгашкара кхоачашдеш. Цо безбора продукцеча дIабода мах. Джабирова лаьрхIар из болх аттача бекхен продукцеча дIабода мах лоьбен. Цу хьаьтехьа датгаьлаьр из инженераца: Цу шинех хьайир бурошта шлифовка яра балха механизаши еш йола приспособлени. Из дар бахьан доаш чухьяьча баьлар продукци хьаерга дIа-боаб мах. Нагахьа санна хьалха, 100 буруь тоадара 12—13 сом дIадаьдаш хиннадаьс, хIъаьта хIанз уж-жад долча буросшка дIабода мах 1 сомо 80 копийн яара баь.

Опытни шлифовшинка башхо-дикха рационализатора хиларах тарра вайза Iаш Джабиров Iалаудин заводе. Масех шу да из специфично - механически цена профессионна организацена керте латта, Iалаудин хержаь цеховой партбюро членалара.

Малар мелараша, къаьхьегама дисциплинна телхеараша, балха тIа брак ерашца къовсам лоаттабу профсоюза цеховой комитета председателера Джабирова, комитетеча члена чIенаша. Цу тайпара нахпа къьхьегаташ беседаш из пекжома заседанешка къовстаду шер дешнаш, лохерга балхан тIа тIежажбу, промеж воах.

Цхьаболчарна кхоачам худ дег чура кIамаьл дича. Хьаьта ахьабраш хьекар дярях ца екеташ хуо. Иштта Чудахь лар

ШОАЙ БАЛХАХ ДОГ ЛАЗАШ ХИЛЧА

ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ ОПЫТАЦАРА

ХIАРА шера дика толамаш доахаш хьайоагIа ' Науркси района «Калиновский» совхоза шурий - товарни ферма коллектива, УССР-ен Iохь - ПIалIайчен автономен ах бIаь шу дизарга сийна яьржача социалистически яхьа кIэтье а баха, хьайбаш леладелаша дика чакхдаьккхар дIадаха шу а.

1971 шераша пIелIалера 59 процент духгарIа яьккхар шура. Хьаьта хIара кхоьбача Iаттагара планаIа 2150 килограмм яккха езаш хинчха 2777 килограмм шура яьккхар.

Цхьа доярка йисанзар шийна тIаIоагIадьча доахангара шура яккхара социалистически деккар ахоачаш ца деш. Ферме хIара кхоьбача Iаттагара эгIара кIелагIа шура Юспаджиева Зулпас яьккхар — 2506 килограмм, хIаьта шера планагIа ца яккха езаш хинчха 477 центнер яьккхар ю. Иштта дика кхъьхIирга кхоча дояркаша а.

Молларгича ферма дояркаша дока толамаш бежа Iуй балхах тийша а да. Цудухьа белгалдаха бовза га ферма бежа Iуй а. Царна кIэ кхъьста дика кхаьзет бежа Iуша Хучиев Уде. Ахьадов Ахьмада. Масала, Хучиев Уде кхоьбача, леладеча доахангара дIадахача шера дояркаша планаа совIга 21 процент духгарIа шура яьккхар, хIаьта Ахьядов Ахьмада леладеш долчигара — 20 процент.

ДIадахача шера хIара бIаь Iаттата тIехьа 95 IасIаг ккеде дезаш хинчха 108 IасIаг кхелдеш ферме.

IасIагаш леладеш Даудова Полихен Даудов Пашаев бI. ПIланагIа дIадахача шера хIара IасIдга дийнахь буси 500 грамм дух тIаIохетийта дезаш хинчха 630 грамм тIаIохетийтар цар.

Цхьабакъда, продукци дукха яккхаро дог IIозлаьккад из мальгIа еза хилча. Из дицдалийтар ферма коллектино. Цхьа центнер шура яккхарга планагIа 15 соми 22 кепиги дIадахийта дезаш хинчха, 15 соми 20 кепиги мара эцIаьнар укъаза.

Мишта яхьачай ферма коллектив шу толамашка?

Ферма бахха еррига звеньяшка дика вIаштIехьбаккхаб болх. Кхъьсгама дисциплина чIоагIа ца хилча молларгIа коллективе сатурса дезаш дац производственни толамашка. Из гIулакх дика кхетолу совхоза а ферма а хулгалхоша.

— Фу ду оаш нагахьа сана шун боллуоло дисциплина тоIхайчу? — хьаттар аз ферме Шеча уголо-ке гулбеннача совхоза пIарткома секретарера Ерошкин МIхайлага, керттерча зоотехникага Стороженко Аннайта, ферма бригадирга Иноценко Петрга, бежа Iушка, доярккашка.

— Кхъьсгама дисциплина толхьыччуна ну сеIхьте ферме коллектив гуо а йай къьсгта кхьамаьл хул тха. Кхетадойт цунга цо делийта гIалат ферма ерригача коллектива эене долга. Хьаьта цкъа дийцачу тIехьагIа яхь дуца деззи а хилац. Цудухьа хIанз дукха ха я ферма собранешка болхлой дисциплинаях лаьца дош ца дувца, — жоп ли ферма бригадира П. Иноценкос.

— Ах шу хьалха кортв бохабу кIалар менна балха вера со. Из бахьан долаш доккха гIалат дийнатар балха тIа. Сона бе а боллаш цIенкалитта белхи бер. Цуз тIехьагIа балха водача хана е балха волаш цкъа меннадап из корта бохабу малар, хIаьта кхы-чар мелча могIитар а тап. Хьа на аьчча хов сона, из мо дола хIама коллективо ловргIоаццIга, — чIоагIдар Иноценкос аьинар бежа Iушо Хучиев Уде.

Дисциплина чIоагIа хилараь дацлац, нагахьа сана нацха балхаца ца бесам ца хинча, уж шоай балхех дог лазаш, цхьа барт болаш на хинча. Из дерриг а дика кхетолу укъаза.

ТОРОНЕХ ПАЙДА ЭЦ

Беррига теркам—хьайбаш Iангара дахара

ТIАЙПIА декъарни хоаначандара шерра социалистически язь йоаркхор ферме. Цхьан квартало хьалъе яьккхача дояркаца 350 сом ахчан премин ду. Цуа совIга цхьан хоабабача Iаттагара планагIа йоагIачуа 110 процент совIга яьккхача шурах, нуна боаккхача маьхах 20 процент ахча а ду доярккашца.

Дика Iалашбаьб ферма кхъьхIамхой болх бен хиланза баргбоацача гIирсана а. Масала, беррига доярката кIайн Iаьржен шишша хилат, ткъаш, кулгахIоагIорган, кхыдар денинад. Хьаьта ферма шинна помещение доаккар дуала, чура нуахIан арайоаха транспортер тешаш, доахана автоматически хин мелаш установкаш я болх бен.

Цу гIулакхашна аттача баьккхаб хьайбаш леладелий болх, лакъ-яьй къьхьегама овсарле.

Хьайбаш продукцера дIадоаде лохдара цахаддаш йоакхо еш, керда резервани лелаш я ферма коллектив.

— Гурахьи бIаьстни баьццара конвеера лаьрхIа культураш дIаоа ор оаха хIара шера. Масала: рожь, мукл, кеп, цхьан шерап дукхаха шерашкеи тIаюоаа баьццаш, хьажжIаш. Уж дIайийначу кхашка доажадора хьалхарIа доахан, бакъда, шар дукха доаккар доадора когаш тIа а бетташ. Уйла йир оаха фу дича бокъахьа да, яхаш. ТIехьара, а Iай санна, бIаьсти а ахьни а чу а сонадаь доахан доаде лаьрхIар, баьццаш хьекхаш хьа тIа а кхуьхьаш. Цу гIулакхо дика новкъосташ дир тхона доаккара кхоьбара. Лоаддар хьайбаш продукци яккхарга дIадодар, тIехкиттар хIара Iатто лу шура. ЦIхьабакъда, доахан дебадара чIоагIа новкъа доланаьь зоотехнеранаи боккъонаша могодаеп доахан даим чусоцадь лоаттадар. Цудухьа цхьайолча хана доаккаде ара ца даьккха долаш уж. ЦIхьа бокъда доаккар пайда боацца доадоаца дош ца дайтара укъаза а кердадар юкъъеделаадар. Доахан электрифицирования бежа Iуна новкъостаца доаккаде доладар. Хьаьта мишта яхьачашлу из гIулакх? Кхай 1000 квадратни метр чулоаца моттиг кхаь оагIорахьара, лаьтта тIара 60—70 сантиметр яккха а хургбелаш, ашка сабгана то бу. Ашка сюргах 12 вольт низ болеш тоск хеш лаьрххIа йолча бетарейй навкъостаца. Доажош цу-ашка сабга хьатIа а даьхни дIаоо дика. ашка сюргах хьокхадера ток а яьрма собранешка болхлой дисциплинаях лаьца доаккар. Цуа тIехьагIа кердача мотт ига дуг. Цу гIулакхо кIезигагIа даде а 60 процент доакъара кхом байт, — йоах совхоза зоотехника Стороженко Анцас.

Белгалдакхка доаCIа электрифицированни бежа Iу «Грозвино» объединение эгIара хьалха «Калиновский» совхоза ферме юкъеволлавьлта. Хьаьта доахан доажадора из метод республика кхыча боаахамашка а юкъъеболайча бакъахьа дар.

Бьаьккача толамаш кхоачам а баь Iе дага бац ферма хьайбаш леладераш.

«1972 — 1973 шш. Iан замалаьх хьайбаш продукци йоаккхилгеи кийчьелгеи алсамдаккхар духьа хьайбаш боахама болхлой Ерригсоюзни социалистически яхь йоаркхор

ХIАЛТА СУЛЕЙМАН МАДАГГАРА ЯЗДЕШ ВА...

ВЕНА рейлише хьачувальар цхьа саг. Тхъъь итт шу дышна мара хуттоьашш вола хIоьаш.

— Хаджимуратов Сулейман, Ноьч - Пардlайчера хенахь Боьлхой - ахархой корреспондент. Баьъьар лолиш ва со. Мегаргдога чоьа хIаийех яшу аз. Хlаьта со-цIца минис, тIаьхьа прокуратуре озияу. Кхайкаш тIаьхьул, балх бахь, довлар яшу яхаш бешш. Ау — шу хенна портфель чура хьа-